

Aan mevrouw J. Bosch MSc
Senior beleidsmedewerker Geweld in Afhankelijkheidsrelaties
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

Per e-mail

Den Haag, 14 mei 2023

Geachte mevrouw Bosch,

Het Netwerk VN-Vrouwenverdrag dankt u hartelijk voor het toezenden van een aantal eerste conceptteksten aangaande de inzet op Gender Gerelateerd Geweld (op 28 april en 2 mei j.l.). We begrijpen uit de begeleidende mail dat de teksten gebaseerd zijn op twee discussiesessies met grotere uitvoerende partnerorganisaties. In dat stadium was het Netwerk VN-Vrouwenverdrag nog niet aangehaakt. We waarderen het zeer dat onze betrokkenheid inmiddels wel gezocht wordt, mogelijk vanwege het feit dat het Netwerk u de [NGO Comments in the Netherlands' Report on the Implementation of the Recommendations of the Committee of State Parties with respect to the Istanbul Convention](#) (d.d. 30 maart 2023) toezond.

Het Netwerk VN-Vrouwenverdrag haalt als het gaat om schaduwrapportages en andere NGO Comments altijd inhoudelijke bouwstenen op bij expertorganisaties (en onafhankelijke experts) en legt conceptteksten voor aan die expertorganisaties/individuen en de organisaties die uitgenodigd worden de schaduwrapportage te onderschrijven. Het is niet mogelijk een dergelijke procedure te entameren om commentaar te leveren op de door u toegezonden conceptteksten – en zeker niet binnen de korte reactietermijn die u voorstaat. Wel geeft het Netwerk u en uw collega's, vanuit de recente en oudere schaduwrapportages, graag enige noties mee. We waarderen het dat u intersectionaliteit benadrukt in uw visie op GGG. We willen graag benadrukken daarin ook het perspectief van vrouwen met een beperking mee te nemen. Inhoudelijk kunnen Rutgers en Movisie u hierover van input voorzien.

VN-Vrouwenverdrag en andere VN-mensenrechtenverdragen

Terecht besteedt u aandacht (in het conceptdocument *Visie, afbakening, focus en context*) aan het Verdrag van Istanbul en de verplichtingen die daaruit voortvloeien voor de Nederlandse regering. Hoewel u ernaar verwijst, mag naar de mening van het Netwerk een korte uitdieping van het VN-Vrouwenverdrag en andere relevante VN-mensenrechten niet ontbreken. Uit deze verdragen vloeien evenzeer verplichtingen voort. De toezichthoudende comités, waaronder het CEDAW, hebben net als GREVIO hun zorgen uitgesproken over de genderneutrale benadering van huiselijk en ander geweld tegen vrouwen in Nederland en dringende aanbevelingen gedaan om dit te wijzigen. Daar komt bij dat Nederland bijvoorbeeld het Facultatief Protocol bij het VN-Vrouwenverdrag heeft geratificeerd. Daarom moet Nederland de jurisprudentie van CEDAW met betrekking tot geweld tegen vrouwen serieus nemen. Ook uit oordelen inzake klachten uit andere landen vallen voor Nederland beleidsrelevante conclusies te trekken.

Het Comité dat toeziet op naleving van het VN-Verdrag tegen marteling heeft FGM als

marteling bestempeld. In een klachtprocedure tegen Nederland is een klaagster die repercussies vreesde in het land van herkomst in het gelijk gesteld. Dat behoort tot beleidswijziging te leiden en niet alleen tot individuele reparatie en compensatie.

Europees Hof voor de Rechten van de Mens omarmde aanbevelingen GREVIO

Naar de mening van het Netwerk is het zeer relevant dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) [onlangs heeft geoordeeld](#) dat art. 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) is geschonden door het afdwingen van omgang van kinderen met een gewelddadige vader in combinatie met het tijdelijk afnemen van de moeder van gezag. Italiaanse instituties hadden nagelaten de geschiedenis van huiselijk geweld, de aangiftes tegen en veroordelingen van de vader in het verleden bij hun beslissingen aangaande omgang, te betrekken. Het EHRM wees expliciet op de landenrapportage van GREVIO, dat opmerkte dat rechtbanken van de lidstaat artikel 31 van het Verdrag van Istanbul niet naleven.

Deze problematiek is ook in Nederland actueel en urgent, zo blijkt uit een recente [bijeenkomst over huiselijk geweld in het familierecht](#).

Tot slot: het Netwerk is blij dat u de inzet op GGG wilt verbeteren. Dat is niet vanzelfsprekend. Op 10 mei 2023 sprak emeritus bijzonder hoogleraar Gender Based Violence aan de Universiteit van Amsterdam Renée Römkens haar afscheidsrede *Een hete aardappel. Over gender gerelateerd geweld en wetenschap* uit. Mogelijk was u, of uw collega's van de andere departementen, daarbij aanwezig. Het komt het Netwerk voor dat u wel uw voordeel kan doen met dit betoog. Zo nodig bemiddelen we graag om u de tekst te doen toekomen.

Het Netwerk VN-Vrouwenverdrag blijft graag betrokken bij het proces Aanpak GGG.

Met vriendelijk groet,

Aafke Mastenbroek
secretariaat Netwerk VN-Vrouwenverdrag
schaduwrapportage@gmail.com